

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 00104-405/2019/7

Datum: 9. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje poslanca mag. Branka Grimsa v zvezi s spolnim nasiljem tujca

Poslanec mag. Branko Grims je dne 21. 11. 2019 na Vlado Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi s spolnim nasiljem tujca.

Vlada v zvezi z zastavljenimi vprašanji pojasnjuje:

1. Ali je Vlada Republike Slovenije že ugotovila, kdo in zakaj je opustil dolžnostno dejanje, da pravnomočno obsojeni ilegalni migrant po prestani kazni ni bil nemudoma izgnan, zaradi česar je prišlo do posilstva in spolnega nasilja, pri čemer sta bili žrtvi dve slovenski dekleti?

Uvodoma je treba izpostaviti, da je v mandatu 2004-2008 Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade in v okviru nje Ministrstva za pravosodje pod vodstvom ministra dr. Lovra Šturma sprejel odločitev, da je v novem Kazenskem zakoniku (v nadaljevanju: KZ-1)¹ ne bo več stranske kazni izгона tujca (ki je bila do takrat predpisana v Kazenskem zakoniku iz leta 1994). Od uveljavitve KZ-1 torej stranske kazni izгона tujca iz države ni bilo več mogoče izreči, namesto tega pa je KZ-1 v obliki drugega kazenskopravnega instituta – kot eno od možnih pravnih posledic obsodbe – predvidel možnost izgube pravice tujca do prebivanja v Republiki Sloveniji, ki bi morala biti v skladu z 78. členom KZ-1 ustrezno opredeljena in postopkovno izpeljana v področni zakonodaji. V zakonodajnem gradivu takratnega Predloga (novega) Kazenskega zakonika je bila ta sprememba v Uvodni obrazložitvi pojasnjena pod naslovom »prilagajanje sankcij« kot eden od ukrepov, ki bo omogočil večje prilagajanje sankcij storilcem kaznivih dejanj in posledično ugodnejši položaj za obsojence.

Šele z novelo KZ-1E², ki je začela veljati 2. 7. 2017, je bila na predlog državnega tožilstva v novem 48.a členu ponovno uvedena stranska kazen izгона tujca iz države.³ V skladu s to novo določbo lahko sodišče storilcu stransko kazen izгона tujca iz države izreče za kazniva dejanja,

---

¹ Takrat: Uradni list RS, 55/08 in 66/08 – popr..

² Uradni list RS, št. 27/17.

³ Stranska kazen izгона tujca iz države je bila v KZ-1 z novelo KZ-1E uvedena in opredeljena v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. 4. 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC], ki v 27. do 33. členu določa omejitve glede izгона kot stranske kazni.

za katera se sme izreči glavna kazen več kot dveh let zapora, ob dodatnem pogoju, da je na podlagi osebnih okoliščin storilca podana resna grožnja za javni red ali javno varnost.

Upoštevajoč navedeno, Vlada v zvezi s konkretnim primerom pojasnjuje, da je iz javno dostopnih informacij razvidno, da je storilec kaznivo dejanje, v zvezi s katerim poslanec Branko Grims poizveduje po razlogih za neizrek stranske kazni izгона tujca iz države, storil junija 2016, torej v času, ko takrat veljavni KZ-1 ni vseboval pravne podlage za izrek stranske kazni izгона tujca iz države. Ker se za storilca kaznivega dejanja v skladu s temeljnimi ustavnopravnimi načeli kazenskega prava uporablja zakon, ki je veljal ob storitvi kaznivega dejanja, razen če je kasnejši/novi zakon za storilca milejši (28. člen Ustave Republike Slovenije; 7. člen KZ-1), izrek stranske kazni izгона tujca iz države v konkretnem primeru ni bil mogoč, saj zanj v relevantnem Kazenskem zakoniku iz leta 2008 (KZ-1) ni bilo pravne podlage.

2. Ali proti storilcu, ilegalnemu migrantu po poreklu iz Maroka, sedaj teče postopek, in kakšen?

Storilcu dveh kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost je bila dne 30. 10. 2019 odvzeta prostost in odrejeno pridržanje. Dne 31. 10. 2019 je bil s kazensko ovadbo za dve kaznivi dejanji po prvem odstavku 170. člena Kazenskega zakona⁴ (KZ-1B) (posilstvo) izročen dežurnemu preiskovalnemu sodniku Okrožnega sodišča v Ljubljani, ki je zoper njega odredil pripor.

3. Koliko primerov spolnega nasilja ilegalnih migrantov je v zadnjih petih letih doslej zabeležila Policija, koliko po posameznih letih in za katere vrste spolno nasilje in s tem kaznivo dejanje je v posameznih primerih šlo? So bili žrtve v teh primerih drugi ilegalni migranti, tuji državljani, mladoletne osebe, državljanke in državljani Republike Slovenije? Koliko je bilo pravnomočnih obsodb v teh primerih in ali so bili storilci po prestani kazni izgnani. Če niso bili, zakaj ne?

Policija na podlagi podatkov iz evidenc po Zakonu o tujcih vodi statistiko oseb, ki so na ozemlje Republike Slovenije vstopile ali se na njenem ozemlju zadržujejo nezakonito, le na podlagi državljanstva, ne pa tudi na podlagi etnične ali narodne pripadnosti, saj so to občutljivi osebni podatki (npr. 61. člen Ustave Republike Slovenije). V zadnjih petih letih je bil obravnavan le kakšen posamičen primer kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, katerega storilec je bil državlján tretjih držav, pri čemer pa ni podatka za katere tujce gre.

4. Ali Vlada Republike Slovenije še vedno trdi, da je Slovenija kljub poplavi ilegalnih migrantov še vedno varna država?

Vlada ocenjuje, da Republika Slovenija kljub povečanim migracijskim tokovom ostaja varna ter da obvladuje varnostna tveganja, ki izhajajo iz povečanega obsega nezakonitih migracij. Slednje je tudi ena od prioritarnih nalog, ki jo izvajajo pristojne institucije in organi v skladu s slovensko zakonodajo in mednarodnimi obveznostmi, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

5. Ali se Vlada Republike Slovenije zaveda, da je za slabo varnostno situacijo z ilegalnimi migranti in hude posledice najbolj kriva prav sama, saj vztrajno zavrača zaostritve zakonodaje v zvezi z masovnimi zlorabami pravice do azila; pravno sporno min za hrbtom ljudi je pristopila k Marakeškemu »Globalnemu sporazumu o varnih, zakonitih in urejenih migracijah«, česar ni storila nobena sosednja država; ne zagotovi ustreznih

---

⁴ Uradni list RS, št. 91/11.

pogojev za delo in sredstev za Policijo in Slovensko vojsko, denar davkoplačevalcev pa ob tem še zlorablja za financiranje tistih »nevladnih« organizacij, ki pomagajo ilegalnim migrantom pri vdoru na ozemlje Republike Slovenije ter zavlačujejo postopke po nezakonitem vdoru, zaradi česar se drastično slabša varnostna situacija, stroške pa plačujemo davkoplačevalci?

Vlada uvodoma izpostavlja, da je treba pri spreminjanju zakonodaje (na splošno in tako tudi na tem področju) upoštevati in paziti tako na ustavnopravno skladnost zakonodajnih rešitev kot na njihovo skladnost z evropskim in mednarodnim pravnim redom, ki zavezuje Republiko Slovenijo, vključno z merodajno sodno prakso v teh okvirih. Glede prilagajanja azilne zakonodaje Vlada pojasnjuje, da so bili po izkušnji izrednega migracijskega pritiska v letih 2015 in 2016, sprejeti številni ukrepi, in sicer Kontingentni načrt Republike Slovenije za zagotovitev nastanitve in oskrbe v primeru povečanja števila prosilcev za mednarodno zaščito ter izvajanja postopkov mednarodne zaščite, Zakon o mednarodni zaščiti ter Odlok o določitvi seznama varnih izvornih držav.

Ukrepe na področju mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji določajo tudi mednarodnopravne obveznosti, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, pa tudi skupna evropska azilna zakonodaja (Common European Asylum System), katere ključni namen je oblikovanje območja svobode, varnosti in pravic, odprtega za vse, ki jih okoliščine prisilijo k legitimnemu iskanju zaščite.

Evropsko zakonodajo s področja mednarodne zaščite, ki je prenesena v nacionalni pravni red z Zakonom o mednarodni zaščiti⁵ sestavljajo naslednji pravni akti:

- Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite;
- Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito;
- Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite;
- Uredba (EU), št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (v nadaljevanju Uredba (EU), št. 604/2013);
- Uredba EU št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice;
- Uredba Sveta (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje.

---

⁵ Uradni list RS, št. 16/17 - uradno prečiščeno besedilo.

Uredba v državah članicah velja neposredno, nacionalni zakon pa določa način njenega izvajanja v Republiki Sloveniji. Navedene direktive so bile v slovenski pravni red prenešene z že omenjenim Zakonom o mednarodni zaščiti.

Področje migracij, predvsem mednarodne zaščite, je trenutno visoko na agendi političnih prioritet Evropske unije. V drugi polovici leta 2016 so se v Evropski uniji že začeli pogovori glede prenove skupnega evropskega azilnega sistema, v katerih intenzivno sodeluje tudi Republika Slovenija, pripravljani pa so bili tudi prvi predlogi prenovljenega evropskega azilnega sistema, ki pomenijo odgovor na množične prihode migrantov in beguncev v Evropsko unijo v letu 2015 in začetku leta 2016. Predlogi so usmerjeni predvsem v iskanje rešitve v obliki stalnega relokacijskega mehanizma, ustanovitev okvira Unije za trajno preselitev, prenovo direktive o sprejemnih pogojih, ustanovitev Evropske agencije za azil in prenovo kvalifikacijske ter postopkovne direktive.

6. Kako bo Vlada Republike Slovenije prevzela politično odgovornost za nastalo situacijo? Kdo bo odstopil in zakaj?

Vlada najprej *in abstracto* poudarja, da se v skladu s temeljnimi ustavnimi načeli delitve oblasti (3. člen Ustave), neodvisnosti sodišč in sodnikov (23. in 125. člen Ustave) ter vezanosti sodnikov na Ustavo in zakon (125. člen Ustave), niti Vlada oz. izvršilna oblast niti zakonodajna oblast ne smeta vmešavati v delo oz. odločitve posameznega sodnika glede konkretnih primerov, ki jih obravnava, prav tako pa sama sodišča oz. sodniki ne morejo biti politično odgovorni za svoje odločitve v konkretnih primerih.

V zvezi s konkretnim primerom, o katerem sprašuje poslanec, zato Vlada zgolj informativno ponovno pojasnjuje, kakor je že pojasnjeno v odgovoru na prvo vprašanje – namreč, da izrek stranske kazni izгона tujca iz države v tem primeru sploh ne bi bil mogoč, saj zanj v relevantnem Kazenskem zakoniku iz leta 2008 (KZ-1) ni bilo pravne podlage. Kot je prav tako že pojasnjeno, je umik pravne podlage, torej odpravo stranske kazni izгона tujca iz države, iz slovenskega Kazenskega zakonika, potrdil Državni zbor na predlog Ministrstva za pravosodje v mandatu 2004-2008.